

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky predkladá do legislatívneho procesu na základe povinnosti vyplývajúcej z Vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) zo 14. júla 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení a posúdení Plánu obnovy a odolnosti SR, konkrétne z Reformy 1, čiastkové opatrenie 3: Podpora tepelných čerpadiel v rámci Komponentu 19 REPowerEU Plánu obnovy a odolnosti SR.

Účelom návrhu zákona je zabezpečiť odstránenie legislatívnych bariér pri využívaní systémov tepelných čerpadiel.

V návrhu zákona sa zavádza výnimka pre odbery podzemných vôd na účely využitia ich tepelného potenciálu formou oslobodenia od platenia platieb a poplatkov podľa § 78 a 79 vodného zákona. Vodný zákon stanovuje platby a poplatky za užívanie vôd, ktorých účelom je spoplatniť odber podzemných vôd alebo vypúšťanie odpadových vôd do podzemných alebo povrchových vôd. Zmyslom platieb a poplatkov je stanoviť primeraný príspevok za rozličné spôsoby nakladania s vodami, okrem iného aj v záujme zabezpečenia príspevku na náklady súvisiace s ochranou vodných zdrojov a realizáciou opatrení na zlepšovanie resp. udržanie stavu vôd.

Plánom Európskej komisie (ďalej len „EK“) je zdvojnásobiť mieru zavádzania tepelných čerpadiel v nasledujúcich piatich rokoch. Zároveň EK vyzvala členské štáty, aby v plnej miere využili opatrenia, ktoré by znížili bariéry pri prechode na čistú energiu, ako je využívanie tepelných čerpadiel. Najvyššiu efektívnosť a najvyššie úspory primárnej energie je možné dosiahnuť práve pri systémoch tepelných čerpadiel voda-voda.

V Slovenskej republike v súčasnosti je zavedená povinnosť platiť platby a poplatky za využívanie vôd pri využívaní tepelných čerpadiel systému voda-voda, ktoré majú podľa zákona slúžiť ako finančná náhrada za užívanie vôd. Tieto poplatky sú príjmom Slovenského vodohospodárskeho podniku, štátny podnik.

Navrhovanou legislatívnou úpravou sa pre tepelné čerpadlá typu voda-voda zavádza oslobodenie od povinnosti odvádzať platby a poplatky za využívanie tepelného potenciálu podzemných vôd. Súčasne sa navrhovanou legislatívnou úpravou zabezpečuje splnenie environmentálnych cieľov, ktoré vyplývajú zo Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000; Mimoriadne vydanie Ú. V. EÚ, kap. 15/zv. 005) v platnom znení a tiež základných cieľov vodného zákona, kde voda ako životne dôležitá zložka životného prostredia je nenahraditeľná surovina a prírodné bohatstvo, ktorá má strategický význam pre bezpečnosť štátu, a ktorej nedostatok môže spôsobiť ohrozenie života a zdravia obyvateľstva alebo ohroziť plnenie základných funkcií štátu. V návrhu zákona sa primerane upravujú ustanovenia § 2, § 17, § 21, § 27, § 37, § 52, § 53, § 61, § 67, § 73, § 77, § 79.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že podzemné vody sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom, zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Iné použitie podzemných vôd je

možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia a bez negatívneho vplyvu na stav vodného útvaru.

Návrh zákona má pozitívny a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie a nemá vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy na občana, sociálne vplyvy a vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.